



Euroopan unionin
osarahoittama



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA

POHJOIS-SATAKUNTA JA
LAUHANVUORI – HÄMEENKANGAS UNESCO GLOBAL GEOPARK

Terttu Hermansson, Kalle Männistö, Tomi Kuusimäki, Piia Orava

SISÄLLYS

TOIMINTAYMPÄRISTÖ	2	TAVOITTEET	15
GEO-oppimisympäristö	3	Ympäristökasvatussuunnitelman tavoitteet	16
Ympäristökasvatussuunnitelma	4	Toimijat ja kohderyhmät	17
Suunnitelma-alueen koulutuspalvelut	5		
Ympäristö- ja ilmastotyö alueella	6		
Lauhanvuori – Hämeen kangas UNESCO Global Geopark	7	TEEMAT	18
Erityinen luonto	9		
Esimerkkejä alueen lajistosta	10		
		TOTEUTUS	25
KASVATUSYMPÄRISTÖ	12	Varhaiskasvatus	26
Kasvatusympäristö	14	Alakoulu	26
		Yläkoulu	27
		Lukio	27
		Ammatillinen 2. aste	28
		Korkeakoulu	28
		Yhteinen toteutus	29
		Rahoitus	29



Euroopan unionin
osarahoittama



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

POHJOIS-SATAKUNTA / GEOPARK

GEO-OPPIMISYMPÄRISTÖ

Tämä ympäristökasvatussuunnitelma laadittiin osana EU:n Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) ja Satakuntaliiton rahoittamaa Pohjois-Satakunta vihreän siirtymän aalloilla -hanketta (<https://psvsa.samk.fi/>). Hanketta vetää Satakunnan ammattikorkeakoulu, ja hankeaika on 2023–2026.

Hanke kehittää muun muassa Pohjois-Satakunnan GEO-oppimisympäristöä. GEO-oppimisympäristö on yksi Pohjois-Satakunnan kolmesta osaamiskeskitymästä Kirkkokallion ekoteollisuuspuiston ja rakennustuotealan yritysryhmän rinnalla.

GEO-oppimisympäristö kattaa ympäristökasvatukseen liittyvät oppimissisällöt ja kohteet, kuten GEO-oppimiskeskuksen Kankaanpään Honkajoella ja koko Lauhanvuori – Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin. GEO-oppimiskeskuksella on keskeinen merkitys ympäristökasvatuksen järjestämisessä alueella. Lauhanvuori – Hämeen kangas Geopark esittelee alueensa ainutlaatuista geologista tarinaa, arvokkaita luontokohteita ja omaleimaista kulttuuria. Oppimisympäristön GEO-etuliite viittaa niin luonnon monimuotoisuuteen kuin geologiaan, joka vaikuttaa luonnon ilmiöihin, lajeihin ja ihmisen toimintaan.

GEO-oppimisympäristössä nuori pääsee mukaan kestävän kehityksen mukaiseen kehittämistyöhön jo toiselta asteelta kesätyö- ja oppimismahdollisuuksien kautta. Lisäksi edistetään nuorten työllistymistä seutukunnan yrityksiin tavoitteellisen hitaan rekrytoinnin kautta.



**Euroopan unionin
osarahoittama**



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



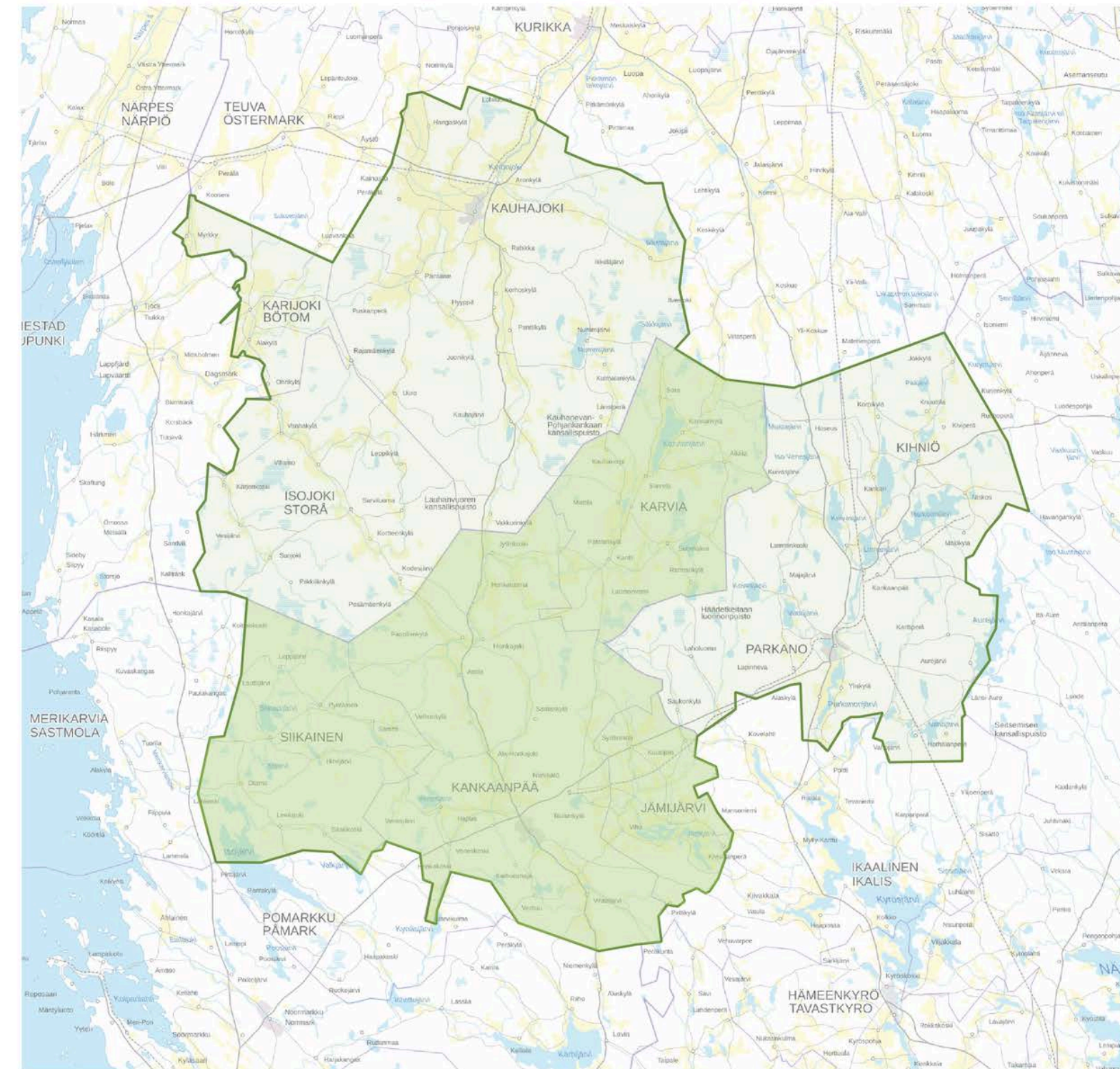
KANKAANPÄÄ



Kuva GEO-oppimiskeskukselta Kankaanpään Honkajoella.
Kuva: Piia Orava

YMPÄRISTÖKASVATUS- SUUNNITELMA

- Suunnitelma-alueena toimivat Pohjois-Satakunnan kunnat: Kankaanpää, Jämijärvi, Karvia ja Siikainen = Lauhanvuori – Hämeenkanngas UNESCO Global Geopark -alue Pohjois-Satakunnassa.
- Suunnitelma kattaa kouluasteet varhaiskasvatuksesta korkeakouluun.



SUUNNITELMA-ALUEEN KOULUTUSPALVELUT

- Satakunnan **ammattikorkeakoulun** Kankaanpään Taidekoulun kampus.
- Alueen **lukiot** sijaitsevat Kankaanpäässä ja Honkajoella.
- **Ammatillisesta koulutuksesta** Pohjois-Satakunnassa vastaa Sataedun Kankaanpään yksikkö, jossa on 12 koulutusala.
- **Esi- ja peruskoulutusta:**
 - Kankaanpäässä esiopetusyksiköiden määrä vaihtelee tarpeen mukaan (kaupungin ja yksityiset päiväkodit).
 - Kankaanpäässä on kuusi alakoulua, kaksi yläkoulua ja yksi yhtenäiskoulu Honkajoella (sis. hallinnollisesti esiopetuksen).
 - Karvian yhtenäiskoulu: esiopetus ja peruskoulun 1–9 luokat.
 - Siikaisten yhtenäiskoulu: esiopetus ja peruskoulun 1–9 luokat.
 - Jämijärven keskuskoulu: esiopetus ja peruskoulun 1–9 luokat.



SAMK Kankaanpään Taidekoulun kampus.
Kuva: Kankaanpään valokuvaamo

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOTYÖ ALUEELLA

- Kankaanpään kaupunki on seutukunnan veturi ilmastotyössä ja ympäristökasvatuksessa. Kankaanpään kaupungilla on ilmasto-ohjelma 2017–2025, jossa yhtenä tavoitteena on Kestävän kehityksen edistäminen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Kankaanpään kaupungilla on myös perusopetuksen (luokat 1–9) ympäristökasvatussuunnitelma.
- Geopark-alue on sotien jälkeen ollut kotimaisen energiantuotannon pioneeri turvetuotannon saralla, ja nyt se on edelläkävijöiden joukossa uusiutuvan energian tuotannossa. Pohjois-Satakunnassa on, myös yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan kuntien kanssa, suunnitteilla ja toteutunutkin mittavia tuuli- ja aurinkovoimahankkeita.
- Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto on maailmanluokan kiertotalouskeskittymä, joka on merkittävä ja innovatiivinen kokonaisuus alueella. Aiheeseen liittyen on suunnitteilla verkko-oppimisympäristö.
- Siikaisten luomumetsät.



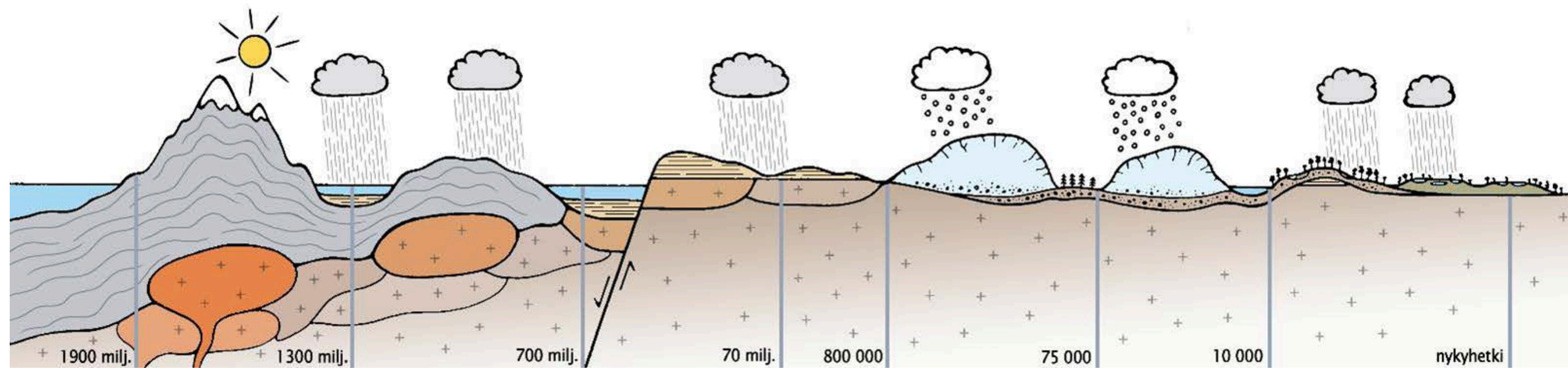
Kuva: Martti Tikka

LAUHANVUORI – HÄMEENKANGAS UNESCO GLOBAL GEOPARK

- Lauhanvuori – Hämeenkanngas Geopark toimii oppimialustana.
- Geoparkit auttavat ymmärtämään maapallon tarinaa alueensa kansainvälisesti arvokkaan geologian, elollisen luonnon sekä maisemien ja kulttuuriperinnön avulla edistäen myös niiden säilyttämistä.
- Tarina avautuu yleisölle opastetuissa Geopark-kohteissa sekä verkkosivujen kautta (<https://lhgeopark.fi/>). Geoparkissa vaalitaan myös alueen ihmisten ja ympäristön vuorovaikutuksessa syntyneitä erityisiä perinteitä ja tapoja.

LAUHANVUORI – HÄMEENKANGAS UNESCO GLOBAL GEOPARK

- Jokaisessa Geoparkissa on oma erityinen geologinen teemansa, jolla se erottuu muista.
- Lauhanvuori – Hämeenkanngas Geoparkin geologinen teema, vuoristosta suomaaksi, kertoo alueen monipuolisen suoluonnon kehityksestä, alueen muinaisista vuoristoista sekä siitä, minne ne hävisivät noin kahden miljardin vuoden aikana.
- Merkit maiseman muutoksesta löytyvät alueen maa- ja kallioperän kerrostumista – usein ne ovat kuitenkin piilossa.



Piirros: Tupu Vuorinen

ERITYINEN LUONTO

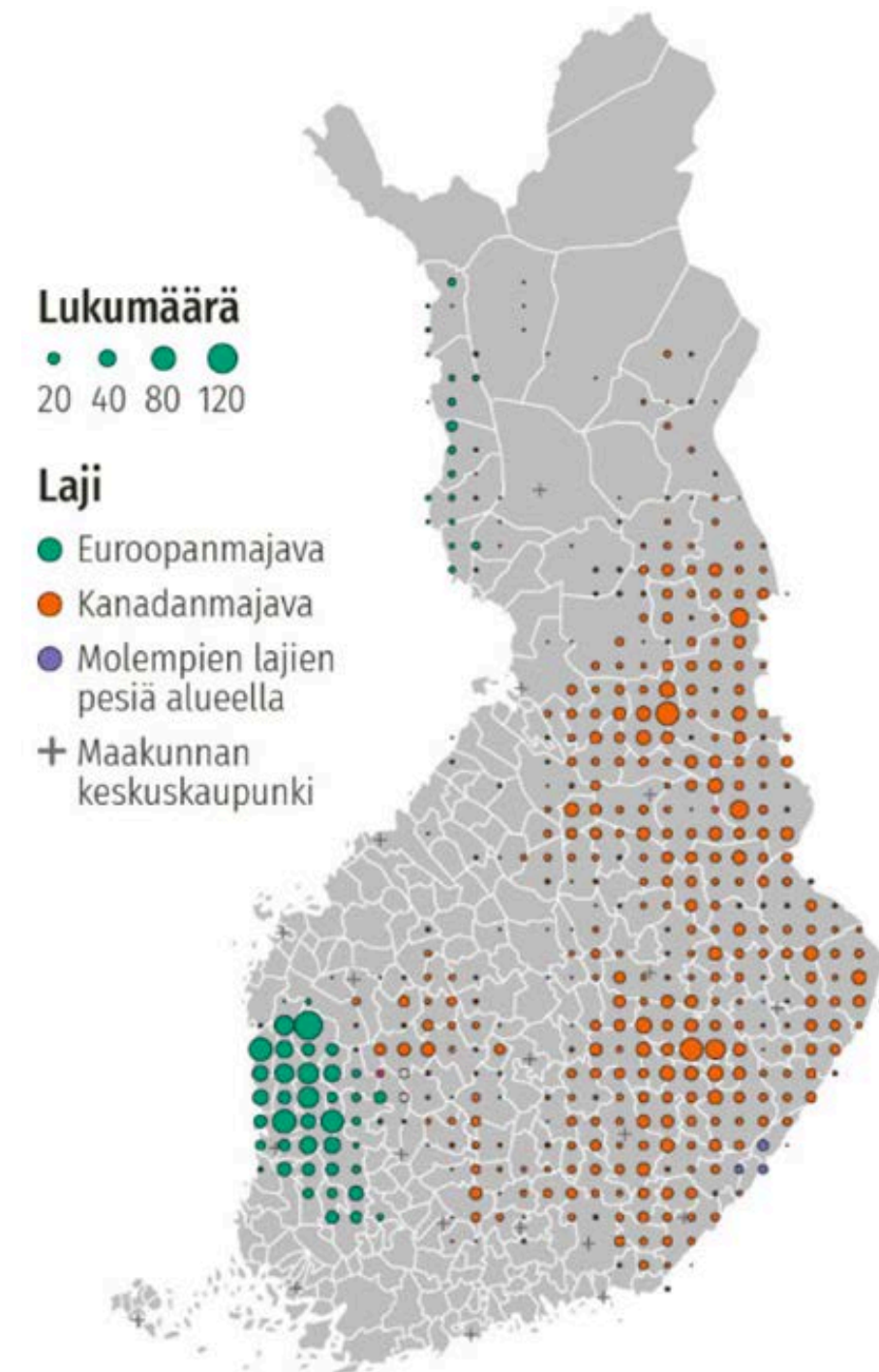
- Geopark-alue kattaa erityisen geologisen historiansa myötä myös erityisiä luontotyyppisiä ja lajeja. Alue on Suomenselän vedenjakaja-alueen eteläreunalla, ja on sekä monien pohjoisten lajien eteläisintä esiintymisreunaa että eteläisten lajien pohjoisinta esiintymisaluetta. Luontotyyppien ja lajien säilymiseen panostetaan alueella monin tavoin.
- Metsähallitus omistaa alueella runsaasti kohteita, jotka kuuluvat erilaisten suojeluohjelmien piiriin. Lisäksi projekteilla kehitetään erityisessä suojelussa olevia lajeja. Koko Geopark-alueen luonto on monipuolinen oppimisympäristö kouluille.
- Alueen geologiaa, luontotyyppisiä ja lajistoja on inventoitu viime vuosina laajasti, ja tietoa on saatavilla runsaasti. Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisia lajeja on inventoinneissa havaittu paljon, ja alueen suojellut kohteet ovat niille tärkeitä.
- Suoluonto on Geopark-alueen geologisen historian merkittävä ja nuorin teema. Alue on Suomen mittakaavassa poikkeuksellisen edustava keidassuo- ja suoyhdistelmätyyppialue, josta löytyy suurin osa boreaalisista suoyhdistelmätyypeistä. Muita arvokkaita luontotyyppisiä ovat mm. harjumetsien valorinteet, lehdot, lähteiköt, purot ja pikkujot.
- Alueen erityisesti suojeltuja lajeja ovat mm.
 - Nummirahkasammal, *Sphagnum molle*
 - Kangaskiuru, *Lullula arborea*
 - Maakotka, *Aquila chrysaetos*
 - Hietaneilikka, *Dianthus arenarius*
 - Hietaneilikkavyökoi, *Caryocolum arenariella*
 - Suovenhokas, *Nola karelica*
 - Palosirkka, *Psophus stridulus*
 - Jokihelmisimpukka (raakku), *Margaritifera margaritifera*

ESIMERKKEJÄ ALUEEN LAJISTOSTA

- Hämeenkaan harjualueet ovat **hietaneilikan** ja siitä riippuvaisen **hietaneilikkavyökoin** elinaluetta. Hietaneilikkaa esiintyy vain muutamassa paikassa Suomessa. Se on hyvä esimerkki ihmisen ja luonnon onnistuneesta rinnakkaiselosta, sillä ilman ihmisen vaikutusta paahteiset rinteet ja reuna-alueet peittyisivät varvikkoon ja hietaneilikka tukehtuisi. Hämeenkangas on Puolustusvoimien, ilmailun harrastajien, urheilijoiden ja luontomatkailijoiden käyttämää aluetta, ja he pitävät maaston avoimena tallaamalla ja raivaamalla sitä. Lisäksi Metsähallitus seuraa ja tekee erilaisia suojelutoimia lajien säilyttämiseksi.
- Karvianjoki on **jokihelmisimpukan** (*Margaritifera margaritifera*) elinympäristöä. Jokihelmisimpukka eli raakku on luonnonsuojelulain ja -asetuksen mukaan erityisesti suojeltava laji. LIFE-hankkeen ja vapaaehtoistyön voimin kunnostetaan sen ja sen lisääntymisen kannalta välttämättömän (puro)taimenen elinympäristöjä myös Karvianjoessa.

ESIMERKKEJÄ ALUEEN LAJISTOSTA

- Pohjois-Satakunta on **euroopanmajavan** (*Castor fiber*) tärkeää elinaluetta. Aikoinaan sukupuuttoon metsästettyä euroopanmajavaa on onnistuneesti istutettu Satakuntaan ja se pyritään pitämään erillään Suomeen tuodusta amerikanmajavasta (*Castor canadensis*) (ks. majavien esiintymisaluet, kuva).
- Euroopanmajavan elinympäristöt ovat monien harvinaistenkin lajien elinaluetta, ja niiden yhteiselon onnistumiseen liittyy monta tekijää.
- Kouluissa voidaan tutkia oman lähiympäristön ilmiöitä eri lajien näkökulmista.



Metsästysseurojen ilmoittamat majavien runsautta kuvaavat asutut talvipesät vuoden 2020 kartoituksen mukaan.

Kuva: Metsästäjä-lehti



Euroopan unionin
osarahoittama



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

KASVATUSYMPÄRISTÖ

POHJOIS-SATAKUNTA / GEOPARK

“Ympäristökasvatuksen tavoitteena on kestävä kehityksen mukainen elämä. Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa.”

(Sarkkinen 2017)



Kuva: Laura Koivumäki

KASVATUSYMPÄRISTÖ

- Sekä esiopetuksen että perusopetuksen opetussuunnitelmat nojaavat kestävän elämäntavan arvopohjaan.
 - Koulut järjestävät opetusta myös ulkona sekä tekemällä retkiä alueen luontokohteisiin. Lisäksi alueella toimii kaupallinen liikkuva luontokoulu.
 - Alakouluille on perustettu **vesitutkimussivusto**, johon kerätään tietoa lähivesien tilasta Rotary- tai Lions-klubien lahjoittamien yksinkertaisten analyysivälineiden avulla (vesireput). Tulokset tallennetaan yhteiselle sivustolle <http://vesi.geodialogue.com/>. Dataa on kertynyt parin vuoden ajalta.
- Alueen **lukiokoulutuksessa** luonto- ja ympäristönäkökulmat korostuvat.
 - Honkajoen lukion ympäristökasvatusopinnoissa on runsaasti tekemistä ja kokemista luokkahuoneiden ulkopuolella sekä innovatiivisia ratkaisuja koulun pihalla ja yhteistyössä alueen yritysten kanssa.
 - Honkajoen lukion yhteydessä toimiva GEO-oppimiskeskus avaa mahdollisuuksia yhä laajamittaisempaan yhteistyöhön kansainväliselle tasolle saakka.
- SAMK Kankaanpään Taidekoululle on rakennettu uuden työn koulutusmalli, jossa kiteytyy koulun rooli kestävän kehityksen toimijana seutukunnassa.
 - Kestävän kehityksen edistäminen on koulutuksessa läpileikkaavana teemana ja toteutuu koulutussisältöjen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kautta.
 - Kestävän kehityksen periaatteet näkyvät opetussuunnitelmassa mm. arviointikriteerien tasolla.



**Euroopan unionin
osarahoittama**



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

TAVOITTEET

POHJOIS-SATAKUNTA / GEOPARK

YMPÄRISTÖKASVATUS- SUUNNITELMAN TAVOITTEET

- Tavoitteena on lisätä oppijoiden ymmärrystä kestävästä kehityksestä ja ympäröivästä luonnosta.
- Kestävän kehityksen periaatteet ovat tärkeitä tulevaisuuden työpaikoilla, ja nuoret oppivat jo koulussa vastuulliseen työskentelyyn.
- Jatkuvuus kestävästä kehityksestä tavoitteiden edistämiseksi ja niiden omaksumiseksi osaksi koulutyötä opetussuunnitelmien puitteissa kaikilla kouluasteilla.
- GEO-oppimisympäristön sisältöjen ja toimintojen lisääminen sekä GEO-oppimiskeskuksen roolin vahvistaminen alueella.
- SAMK Kankaanpään Taidekoulun roolin vahvistaminen alueella kestävästä kehityksestä ja ympäristötietoisuuden tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan moottorina yhteistyössä alueen lukioiden kanssa.
- Vakiinnuttaa Geopark-alueen ympäristökasvatustyötä ja -tarjontaa osaksi organisaatioiden normaalia toimintaa Geopark-brändiä ja verkostoja hyödyntäen.



Kuva: Piia Orava

TOIMIJAT JA KOHDERYHMÄT

Toimijat Pohjois-Satakunnassa

Esikasvatus

Peruskoulu

Toinen aste

Korkeakoulu

Kohderyhmät

Opettajat kaikilla asteilla

Oppijat

Taiteilijat tekemässä kestävän
kehityksen teemoja näkyviksi



Euroopan unionin
osarahoittama



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

TEEMAT

YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA

TEEMAT

YK:n kestävän
kehityksen
tavoitteet

Päätavoite

Ympäristö-
kasvatuksen
teemat

Oppimisympäristö/
-kohteet



Poistaa köyhyys sen
kaikissa muodoissa
kaikkialta.

Paikallistalouden tukeminen,
TKI-toiminnan kehittäminen,
tekemisen kulttuuri,
toimeliaisuus

Yrittäjyyskasvatus, TKI-
hankkeet, tapahtumat



Poistaa nälkää, saavuttaa
ruokaturva, parantaa
ravitsemusta ja edistää
kestävää maataloutta.

Kestävä ruokatuotanto, alueella
menestyvien lajistojen ja
lajikkeiden turvaaminen/suojelu,
paikallinen ruoka,
huoltovarmuus

Lajistot (marjat, sienet,
villiyrtilt, riista), paikallisuus
ruoan tuotannossa



Taata terveellinen elämä ja
hyvinvointi kaikenikäisille.

Luonnon
hyvinvointivaikutukset,
liikkuminen

Hyvinvointipolut,
reittiverkostot eri
harrastusmuodoille

TEEMAT

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Päätavoite

Ympäristö-
kasvatuksen
teemat

Oppimisympäristö/
-kohteet



Taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet.

Elinikäinen oppiminen, maantieteisiin liittyvät opinnot, kestävyys, tasa-arvoisuus, ympäristö-opinnot

GEO-oppimisympäristö, läpileikkaava toimintatapa



Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia.

Samanlaiset mahdollisuudet osallistua ja edetä

GEO-oppimisympäristö, läpileikkaava toimintatapa, koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat



Varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille.

Pohjavesi, veden käyttö, hulevedet, roskaamisen ehkäiseminen

Lähteet, purot, joet, järvet, lähivesitutkimukset, taide yhtenä keinona herättää ajattelemaan ja nostaa esiin ratkaisuja, esim. Mahanpuruja muovista -kampanja Porissa

TEEMAT

YK:n kestävän
kehityksen
tavoitteet

Päätavoite

Ympäristö-
kasvatuksen
teemat

Oppimisympäristö/
-kohteet



Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille.

Kiertotalous, uusiutuvat energiamuodot

Kiertotalous, tuuli- ja aurinkovoimapuistot, hiekka-akku



Edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.

Paikalliset elinkeinot, ympäristösertifikaatit, kestävyys

Yrittäjyyskasvatus, TET-jaksot, yritysysteistyö, jakamistalous



Rakentaa kestävää infrastruktuuria sekä edistää kestävää teollisuutta ja innovaatioita.

Kiertotalous, rakentaminen, kestävä liikkuminen, tiedeyhteistyö, arkkitehtuuri

Kirkkokallion ekoteollisuuspuisto, rakennusklusteri, pyöräilyreitit, taidekoulu, paikalliset esimerkit, esim. Kankaanpään moderni arkkitehtuuri

TEEMAT

YK:n kestävän
kehityksen
tavoitteet

Päätavoite

Ympäristö-
kasvatuksen
teemat

Oppimisympäristö/
-kohteet



Vähentää eriarvoisuutta
maiden sisällä ja niiden
välillä

Luontokohteet kaikkien
saavutettavissa,
koulutusmahdollisuudet,
jokaisen oikeudet

Retkeilykohteet,
esteettömyys



Taata turvalliset ja kestävät
kaupungit sekä
asuinyhdyskunnat

Saavutettavuus (kohteet,
palvelut, museot, taide),
ympäristötaide, kuntien
ilmasto-ohjelmat

Museot, galleriat, lähiluonto,
taidekehä,
kaupunkisuunnittelu
(kunnat)



Varmistaa kulutus- ja
tuotantotapojen kestävyys

Kierrätys, aidot materiaalit,
paikallinen tuotanto ja tuotteet,
hävikin ja jätteiden
ehkäiseminen, kulutuksen
vähentäminen

Kirkkokallion
ekoteollisuuspuisto,
paikalliset tuottajat, Miljoona
roskapussia -kampanja

TEEMAT

YK:n kestävän
kehityksen
tavoitteet

Päätavoite

Ympäristö-
kasvatuksen
teemat

Oppimisympäristö/
-kohteet



Toimia kiirellisesti
ilmastonmuutosta ja sen
vaikutuksia vastaan.

Ennallistaminen, oman
ympäristön tilan seuranta, suot
ja metsät hiilinieluinä

Luontoympäristö:
elinympäristöt ja lajistot,
monimuotoisuuden
lisääminen/parantaminen



Säilyttää meret ja merten
tarjoamat luonnonvarat sekä
edistää niiden kestävää
käyttöä.

Vesinäytteet, lajistot, raakku,
purotaimen, LIFE-hankkeet,
ennallistaminen

Karvianjoki,
lähivesitutkimukset, LIFE-
toimenpiteet



Suojella maaekosysteemejä,
palauttaa niitä ennalleen ja
edistää niiden kestävää käyttöä;
edistää metsien kestävää
käyttöä; taistella aavikoitumista
vastaan; pysäyttää maaperän
köyhtyminen ja luonnon
monimuotoisuuden häviäminen.

Geodiversiteetti,
biodiversiteetti

Geokohteet, maisemat,
monimuotoisuuden
lisääminen/parantaminen,
esim. kedot, pörriäishotelli

TEEMAT

YK:n kestävän
kehityksen
tavoitteet

Päätavoite

Ympäristö-
kasvatuksen
teemat

Oppimisympäristö/
-kohteet



Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalvelujen pariin, rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla.

Paikallinen identiteetti, yhteistyö ja osallisuus, yksilön vaikutusmahdollisuudet

Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet (esim. Kankaanpään osallistava budjetointi), yhteistyö



Tukea vahvemmin kestävän kehityksen toimeenpanoa ja globaalia kumppanuutta.

Yhteistyön merkitys, verkostot, Suomen sitoumukset

Verkostot, julkinen hallinto, järjestöt, tutkimus



**Euroopan unionin
osarahoittama**



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA

VARHAISKASVATUS

- Geopark-päiväkotikonseptin soveltaminen halutussa mittakaavassa.
 - Malli Salpausselkä Geoparkista (<https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/luontokoulu-kaisla/salpausselka-geopark-ymparistokasvatusymparistona/>).
 - Kriteerit, esimerkiksi ”Toimipisteessä jokainen lapsi pääsee vähintään kerran viikossa lähiluontoon” ja ”Joka vuosi toimipisteessä valitaan yksi YK:n Agenda 2030 -tavoitteista, jota käsitellään kehitysprojektissa”.
 - Ympäristökasvatusvinkit, kuten ”Järjestäkää vieraslajitalkoot päiväkodin lähiympäristössä” ja ”Kartoittakaa lasten kanssa kartan ja kartoituslomakkeen avulla lähiympäristöä säännöllisesti”.
- Geopark tekee projektin, jossa luodaan alueelle oma malli.
- Luontoeskarit.

ALAKOULU

- Kestävän kehityksen päämäärien tuntemus, konkreettiset toimenpiteet.
 - Säännölliset lähivesinäytteet ja tallennus <http://vesi.geodialogue.com/> -sivustolle
 - Vierailut GEO-oppimiskeskuksessa ja GEO-oppimisympäristön hyödyntäminen
 - Vierailut Geopark-kohteissa (eri tavoitteisiin liittyen)
 - Yritysvierailut, museovierailut
 - Koulukohtaiset projektit: pörriäshotellit ja perhosbaarit, etsitään luonnon omaa taidetta, vieraslajitalkoot, ympäristön kevätsiivous, pyöräilypäivät
- Omat hankkeet.
- Eri toimijoiden projektien hyödyntäminen.
- Vierailevat asiantuntijat.
 - Geopark tarjoaa mahdollisuuksien mukaan
 - Sponsorit

YLÄKOULU

- Kestävän kehityksen päämäärien tuntemus, konkreettiset toimenpiteet.
 - Oman ympäristön tutkiminen: ilmasto, vesi, suo, lajistot
 - Vierailut GEO-oppimiskeskuksessa ja GEO-oppimisympäristön hyödyntäminen
 - Geopark-info ja vierailut Geopark-kohteissa (eri tavoitteisiin liittyen)
 - Yritysvierailut, museovierailut
 - Koulukohtaiset projektit: pörriäishotellit, biotaide, vieraslajitalkoot, ympäristön kevätsiivous, pyöräretket, ennallistamisprojekteihin tutustuminen
- Omat hankkeet, kansainvälisyyden mahdollisuus.
- Eri toimijoiden projektien hyödyntäminen.
- Vierailevat asiantuntijat.
 - Geopark tarjoaa mahdollisuuksien mukaan
 - Sponsorit

LUKIO

- Kestävän kehityksen päämäärien tuntemus, konkreettiset toimenpiteet
 - Oman ympäristön tutkiminen: ilmasto, vesi, suo, lajistot
 - Vierailut GEO-oppimiskeskuksessa ja GEO-oppimisympäristön hyödyntäminen
 - Geopark-info ja vierailut Geopark-kohteissa (eri tavoitteisiin liittyen)
 - Yritysvierailut, museovierailut
 - Vieraslajitalkoot, ympäristön kevätsiivous
 - Ennallistamisprojektit
- GEO-oppimiskeskuksen toiminta ja projektit.
- Yhteistyö ja yhteiset projektit (kansainvälinen näkökulma, Geopark-alustan hyödyntäminen).
- Junior Ranger -koulutus.

AMMATILLINEN 2. ASTE

- Kestävän kehityksen päämäärien tuntemus, konkreettiset toimenpiteet.
 - Vastuullisuus, sertifikaatit
 - Omaan ammattiin liittyvien riskien tuntemus (vrt. tapahtuneet ympäristöriskikomukset)
- Yritysvierailut.
- Resurssiviisaus.
- Kierrätys.

KORKEAKOULU

- Kestävän kehityksen päämäärien tuntemus, konkreettiset toimenpiteet.
 - Läpileikkaava teema
 - TKI-toiminta tavoitteisiin liittyen
 - Kestävän kehityksen tavoitteiden viestintä
- Yhteistyö ja yhteiset projektit (myös kansainväliset, Geopark-alustan hyödyntäminen).
- Yritysyhteistyö.

YHTEINEN TOTEUTUS

- Suunnitelman toteutus yhteisesti: toteutetaan yhteisiä projekteja kaikilla koulutusasteilla vuosittain, esim. luonnon monimuotoisuuteen liittyvät toimet poikkitieteellisesti kuten pörriäshotelli, ketojen perustaminen.

RAHOITUS

- JTF-hankkeella GEO-oppimisympäristön kehittämistä.
- Geoparkin kansainvälinen ympäristökasvatushanke 2025 - 2026.
 - Geopark-päiväkotikonseptin soveltaminen
 - Geokasvatus peruskouluissa
 - Kansainvälinen geokasvatus lukioissa, Geopark-vierailut
- GEO-oppimiskeskuksen ylläpito, pilotteja hanketoiminnan kautta.
 - Selvitetään rahoitusmalli



Euroopan unionin
osarahoittama



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



KANKAANPÄÄ

Tämä ympäristökasvatussuunnitelma toteutettiin osana Satakunnan ammattikorkeakoulun vetämää Pohjois-Satakunta vihreän siirtymän aalloilla -hanketta. Hankkeen rahoittajina toimivat EU:n Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) ja Satakuntaliitto vuosina 2023–2026. Kankaanpään kaupunki toimi hankkeen strategisena kumppanina.

psvsa.samk.fi